

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia 21 maja 2010 r.

**Pan
Władysław Wnętrzak
Wójt Gminy Rytró
33-343 Rytró nr 265**

K/10/002
LKR-4111-01-01/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Rytró, zwanym w dalszym ciągu wystąpienia „Urzędem”, kontrolę w zakresie wykonywania zadań w przedmiocie utrzymania czystości i porządku w gminie. Kontrola sprawdzająca realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli gospodarki odpadami komunalnymi, przeprowadzonej w 2006 r. w Gminie Rytró.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 26 marca 2010 r. i omówione w dniu 20 kwietnia br. podczas narady pokontrolnej Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania zmierzające do utrzymania czystości i porządku w Gminie, jednak stwierdzono istotne nieprawidłowości dotyczące braku: kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, obowiązkowej aktualizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami, a także braku sporządzenia sprawozdania z gospodarki odpadami za lata 2007 - 2008. Jednocześnie Izba stwierdziła niepełną realizację wniosków pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w 2006 r.

1. W ocenie NIK, Gmina stworzyła podstawowe warunki do prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi i zapewniła objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych. Z dniem 1 stycznia 2004 r. Gmina przejęła od właścicieli nieruchomości stanowiących gospodarstwa domowe obowiązki w zakresie odbioru, transportu, utylizacji stałych odpadów komunalnych i z tego tytułu wprowadziła od tego dnia powszechną, zryczałtowaną opłatę. Podstawowym aktem prawnym Urzędu dotyczącym przestrzegania przepisów porządkowych w zakresie odpadów jest uchwalony w dniu 27 kwietnia 2006 r. „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rytro”.
2. Gmina założyła ewidencję zbiorników bezodpływowych i przyłączy kanalizacyjnych uwzględniającą wszystkie miejscowości Gminy Rytro, o co wnioskowała w 2006 r. Najwyższa Izba Kontroli. Izba zwraca jednak uwagę, że zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.) celem prowadzenie tej ewidencji jest kontrola częstotliwości opróżniania tych zbiorników. Izba negatywnie odnosi się do zupełnego braku kontroli częstotliwości opróżniania zaewidencjonowanych w gminie 363 zbiorników bezodpływowych. Wprawdzie została powołana komisja porządkowa do przeprowadzania tego typu kontroli, to jednak nie odnotowano żadnej kontroli częstotliwości opróżniania szamb. Komisja ta w latach 2006 – 2009 przeprowadziła zaledwie cztery udokumentowane kontrole, ale w żadnym dokumencie pokontrolnym nie zawarto wzmianki o kontroli częstotliwości opróżniania takich zbiorników.
3. W Gminie został uchwalony Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004 - 2011. W świetle opinii Delegatury Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Nowym Sączu, Plan ten został opracowany zgodnie z wymogami ustawy o odpadach oraz uchwalony i zatwierdzony zgodnie z wymogami ustawy prawo ochrony środowiska. Niemniej jednak stwierdzono, że przyjęte założenia w Planie na lata 2004-2006 dotyczące strumienia zmieszanych odpadów komunalnych prognozowały wytwarzanie znacznie mniejszych ilości odpadów w gospodarstwach niż było to w rzeczywistości. Prognoza zawarta w Planie zakładała w 2007 r. wytworzenie 932 Mg odpadów, a w sprawozdaniu wykazano wytworzenie w tym roku 1472 Mg.

Ponadto, NIK stwierdziła, że do marca 2010 r. ujęte w tym Planie następujące przedsięwzięcia nie były zupełnie realizowane:

- utworzenie związku gmin dla realizacji wspólnej gospodarki odpadami,
- wdrożenie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji i budowa instalacji odzysku odpadów ulegających biodegradacji,
- budowa instalacji do demontażu i recyklingu odpadów wielkogabarytowych,
- budowa instalacji do recyklingu odpadów budowlanych,
- budowa instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych.

Utworzenie związku międzygminnego w sprawie gospodarki ściekowej, w ocenie Pana Wójta, było niezasadne ze względu na duże zaangażowanie Gminy Rytro w system kanalizacyjny i wykonanie projektów na rozbudowę kanalizacji sanitarnej dla sześciu przysiółków Gminy. Odbieranie odpadów wielkogabarytowych i selektywna zbiórka odpadów komunalnych prowadzone były przez Firmę SITA z Nowego Sącza, a zatem budowanie odpowiednich instalacji nie miało stosownego uzasadnienia. W ocenie NIK, pomimo takich odstępstw od realizacji Planu Gmina nie dokonała jego aktualizacji, zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.), wymaganej nie rzadziej niż raz na cztery lata.

4. NIK negatywnie ocenia fakt, że po 23 marca 2007 r. do dnia zakończenia kontroli nie zostało sporządzone sprawozdanie z realizacji Planu, co stanowiło naruszenie przepisów art. 14, ust. 13 ustawy o odpadach, które stanowią, że sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego (sprawozdanie z realizacji planu obejmuje okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres).
5. W odniesieniu do ustaleń kontroli NIK z 2006 r. Izba stwierdziła poprawę w zakresie utrzymania porządku i czystości. W wyniku przeprowadzonych w 2010 r. oględzin NIK stwierdziła występowanie pojedynczych przypadków gromadzenia śmieci przy drodze krajowej oraz „dzikie” wysypisko śmieci na prywatnej posesji. Działania podjęte przez Pana Wójta w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w ocenie Izby, nie budzą uwag krytycznych.

6. NIK pozytywnie ocenia zamierzenia Gminy w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej w latach 2010 - 2012. Gmina planuje bowiem wydatkować 4 mln zł na rozbudowę i modernizację 8 km sieci kanalizacyjnej, co w kontekście szacowanej ilości ścieków komunalnych z gospodarstw indywidualnych mogących trafiać bez oczyszczenia do ziemi należy ocenić, jako przedsięwzięcie wymagające niezwłocznej realizacji. Izba zwraca uwagę, na potrzebę kompleksowego rozwiązania problemów ścieków komunalnych poprzez budowę zbiorczej sieci kanalizacyjnej wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione, budowę lokalnych lub przydomowych oczyszczalni, a także wdrożenie systemu opróżniania zbiorników bezodpływowych zapewniającego zrzut wszystkich ścieków do oczyszczalni.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Terminowe i rzetelne opracowywanie oraz składanie sprawozdań z wykonania Gminnego Planu Gospodarki Odpadami.
2. Aktualizację Gminnego Planu Gospodarki Odpadami.
3. Prowadzenie udokumentowanych kontroli częstotliwości opróżniania szamb.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art.61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art.62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.